

СИЛАБУС

Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка
Кафедра філософії імені професора В.Г.Скотного

Назва курсу	Методологія філософсько-освітнього дискурсу	
Викладач		Возняк Володимир Степанович, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії імені професора Валерія Григоровича Скотного
Контактний тел.	050-1864863	
E-mail	volodimir.voznyak@gmail.com	
Консультації	Консультації – в день проведення лекцій або практичних занять, можливі консультації on-line через Skype або подібні ресурси	

1. Коротка анотація курсу

Дисципліна “Методологія філософсько-освітнього дискурсу» є вибірковою, основними методами навчання якої є дискусійно-діалогічний та пошуково-евристичний. Саме це й здатне вводити слухачів у філософську проблематику особистості. Підсумковий контроль – залік.

2. Мета та цілі курсу

Метою викладання навчальної дисципліни є подальше формування та практичне закріплення культури рефлексивно-діалектичного мислення (у формі специфічного філософсько-освітнього дискурсу); ґрунтовне й змістовне засвоєння аспірантами вихідних методологічних принципів рефлексивної філософії освіти; розвиток у аспірантів вміння адекватно розуміти специфіку освітнього процесу у його сутності; подальше вдосконалення вміння співвідносити теоретичний доробок філософсько-освітнього дискурсу із власним актуалізованим душевно-духовним досвідом.

Цілі: філософсько-методологічне забезпечення майбутньої науково-професійної діяльності аспірантів, особливо – у царині викладацької діяльності у закладах освіти різного рівня, глибоке проникнення у методологію сучасного розуміння філософсько-освітньої проблематики.

3. Формат курсу – Очний.

4. Результати навчання:

- знання вихідних принципів, ідей, методологічної специфіки та засад сучасних філософсько-освітніх парадигм;
- вміння планувати і виконувати самостійні наукові дослідження з філософії та дотичних міждисциплінарних напрямів на рівні останніх

світових досягнень і дотриманням належної академічної доброчесності, критично аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми;

- уміння розробляти методологічні схеми та пізнавальні засоби, що властиві обраній філософській спеціальності, застосовувати їх для ефективного вирішення пізнавальних задач;
- уміння демонструвати спеціалізовані знання в межах певної філософської проблематики, сполучати системну обізнаність з відповідною спеціальною (науково-дослідницькою) літературою;
- уміння критично працювати з філософськими текстами, застосовувати різні методи їх аналізу та інтерпретації;
- уміння організовувати викладання філософських дисциплін відповідно до завдань та принципів сучасної вищої школи, вимог до його наукового, навчально-методичного та нормативного забезпечення, організовувати різноманітні форми навчальних занять, діагностики, контролю та оцінки ефективності навчальної діяльності.
- навички культурно-просвітницької діяльності, спрямованої на популяризацію філософських знань і піднесення рівня філософської культури в сучасному світі.

5. Обсяг курсу

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	30
семінарські заняття	30
самостійна робота	90

6. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
2916-1019	1	філософія	2	вибірковий

7. Пререквізити: навчальна дисципліна «Методологія філософсько-освітнього дискурсу» пропонується аспірантам після освоєння циклу навчальних дисциплін з історії філософії та філософії, психології і культури.

8 Технічне й програмне забезпечення / обладнання: Вивчення курсу не потребує використання програмного забезпечення, крім загально вживаних програм і операційних систем.

9. Політики курсу:

Письмові роботи: Виконання творчих робіт, тестових завдань, конспект опрацьованих першоджерел.

Академічна доброчесність: Очікується, що роботи аспірантів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Передбачено відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування. Виявлення ознак академічної недоброчесності у письмових завданнях аспірантів є підставою для їх незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату.

Відвідування занять: Відвідування занять є важливою складовою навчання. Очікується, що аспіранти є присутніми на всіх лекціях і практичних заняттях з курсу. Аспіранти мають інформувати викладача про неможливість відвідати заняття з певних об'єктивних причин. У будь-якому випадку аспіранти зобов'язані дотримуватися усіх термінів визначених виконання усі видів навчально-наукових завдань, передбачених курсом.

Література: Уся основна література міститься у цьому тексті. Аспіранти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.

10. Схема курсу

Тема	Матеріали навчально-методичного комплексу
Природа методу та методології	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Емпіристські та рефлексивні теорії	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Діалектика як необхідна і достатня методологія філософсько-освітнього дискурсу	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Значення змісту категорії «ідеальне» для філософсько-освітнього	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/

дискурсу	school/metodic-materials/philosophy/
Значення категорії «розвиток» для філософсько-освітнього дискурсу	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/
Значення категорії «всеєдність» для філософсько-освітнього дискурсу	Матеріали розміщені на: http://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/philosophy/

11. Система оцінювання та вимоги

Упродовж семестру аспірант може набрати 100 балів, які включають бали за поточну успішність, співбесіду з лектором, індивідуальне завдання та підсумкову контрольну роботу. Підсумкова оцінка з дисципліни виставляється на заліку. Залік за талоном №2 і перед комісією проводиться в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС:

Поточна успішність	Співбесіда з лектором	Індивідуальне завдання	Контрольна робота	Сума
50	25	15	10	100

12. Базова література

1. Батищев Г. С. Введение в диалектику творчества / Г. С. Батищев. – СПб. : РХГИ, 1997.
2. Возняк В. С. Співвідношення розсудку і розуму як філософсько-педагогічна проблема: Монографія / В. С. Возняк. – Дрогобич : Редакційно-видавничий відділ Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана-Франка, 2008. – 357 с.
3. Возняк В. С. Диалектика как необходимая и достаточная методология педагогики как науки / В. С. Возняк, С. В. Возняк // Диалектика и проблемы развития науки: Монография / Под общей ред. доктора философских наук, академика Академии педагогических наук Гусевой Н.В. – В 2 частях. – Ч. 2. – Усть-Каменогорск, 2017. – С. 80-118
4. Возняк В. С. К вопросу об истинной природе метода и методики / В. С. Возняк, С. В. Возняк // Диалектическое мышление и

- феномен методологических исследований в развитии науки. Монография / Под общ. ред. д.ф.н. Н.В. Гусевой. – Усть-Каменогорск, 2017. – С. 169-176.
5. Возняк В. С. Диалектика как мыслящая педагогика / В. С. Возняк // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філософія». – 2016. – № 10 (335). – С. 58-63.
 6. Возняк В. С. К вопросу о культуре работы с категориями внутри педагогического мышления / В. С. Возняк, С. В. Возняк // Проблема культурного взаимодействия: история и современность (по материалам международной научно-практической конференции «Проблемы культурного взаимодействия в современном мире» 26-27 мая 2016 г., Москва, МГИК) / Науч. ред. – доктор культурологии, проф. В.А. Есаков, доктор философских наук, проф. В.А.Тихонова, доктор философских наук, проф. Е.В. Мареева. – М. : МГИК, 2017. – С. 206-212
 7. Возняк В. С. Единство диалектики, логики и теории познания и мыслящей педагогики / В. С. Возняк // Педагогическое мышление: направления, проблемы, поиски: коллективная монография / авт.-сост. Г.В. Лобастов. – М. : ООО «Русское слово – ученик», 2015. – С. 61-82.
 8. Возняк В. С. Условия инновации в педагогике как науке: к вопросу о философских основаниях педагогики / В. С. Возняк, И. Д. Буцяк // Инновации в образовательном процессе: методологические, теоретические и дисциплинарные аспекты. – Москва – Усть-Каменогорск, 2013. – С. 346-355.
 9. Возняк В. С. Педагогическое мышление и диалектика / В. С. Возняк // Судьбы диалектики в современном мире. Мат-лы «круглого стола», посвящ. 70-летию проф. А. А. Хамидова / Под общ. ред. З. К. Шаукеновой. – Алматы: ИФПР КН МОН РК, 2012. – С. 150-174.
 10. Возняк В. С. Зміст проблеми гуманітаризації освіти в контексті взаємовідношення розсудку і розуму / В. С. Возняк // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип.. 264-265. Філософія. – Чернівці : Рута, 2005. – С. 131-136.
 11. Возняк В. С. Метафизика рассудка и разума / В. С. Возняк. – К. : Ред. журн. «Самватас», 1994.
 12. Возняк В. С. Парадоксы «ціннісної» свідомості / В. С. Возняк // Гуманізм і моральність: екзистенційні виміри. – Львів, 1997. – С. 37-42.
 13. Возняк В. С. Педагогічне мислення в полоні обернених форм / В. С. Возняк // Філософські пошуки. Філософ і філософія в сучасному світі: форми присутності і відповідальність. – Львів-Одеса : «Центр Європи», 2006. – С.256-265.
 14. Возняк В. С. Педагогічний вербалізм як вияв «тиранії розсудку» / В. С. Возняк // Людинознавчі студії.. Збірник наукових праць ДДПУ Вип. 12. Філософія. – Дрогобич: Вимір, 2005. – С. 86-95.

- 15.Возняк В. С. Про сутність естетичного виховання / В. С. Возняк // Етика, естетика і теорія культури. – Респ. міжвідомчий науковий збірник. Вип. 34. – К. : Вища школа, 1991. – С. 44-51.
- 16.Возняк В. С. Розсудок і розум як способи організації педагогічного простору / В. С. Возняк // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 346-347. Філософія. Збірник наукових праць. – Чернівці : Рута, 2007. – С. 34-39.
- 17.Возняк В. С. Розсудок як формальна культура мислення (філософсько-педагогічні виміри) / В. С. Возняк // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 346-347. Філософія. Збірник наукових праць. – Чернівці : Рута, 2007. – С. 171-175.
- 18.Возняк В. С. Розсудок. Розум. Цінності / В. С. Возняк // Філософські пошуки. Вип. XXIII. – Львів : Cogito- Центр Європи, 2007. – С. 135-145.
- 19.Возняк В. С. Символізм культури і блуд дидактизму / В. С. Возняк // Науковий вісник Чернівецького університету. Вип. 301-302. Філософія. – Чернівці : Рута, 2006. – С. 82-86.
- 20.Возняк В. С. Роль диалектики в осмыслении существенности человеческого бытия / В. С. Возняк, Т. М. Заяц // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія «Філософські науки». – 2018. – № 11 (384). – С. 8-14.
- 21.Возняк В. С. Взаимосвязь философии и педагогики: к проблеме перспектив развития педагогики / В. С. Возняк // «Международное партнерство в образовании и науке: подготовка кадров для новой экономики»: Сб. докл. междунар. научного конгресса (13-21 сентября 2018 года). – В 3 частях. – Ч. 1. – Усть-Каменогорск, 2018. – С. 22-28.
- 22.Возняк В. С. Диалектика как логика нравственного отношения / В. С. Возняк // Проблеми гуманітарних наук. Серія Філософія. – № 39. – Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2018 – С. 35-45.
- 23.Возняк В. С. Теорія – методологія – методика / В. С. Возняк // Гуманітарно-наукове знання: становлення парадигми. Матеріали Міжнародної наукової конференції 7-8 жовтня 2011 р. – Чернівці : Чернівецький нац. ун-т, 2011. – С. 31–34.
- 24.Возняк В. С. Диалектика метафизики всеединства / В. С. Возняк // Вестник Общества русской философии при Украинском Философском фонде. Выпуск 10. Русская философия: история, методология, жизнь. – Полтава : ООО “Асми”, 2011. – С. 482–490.
- 25.Возняк В. С. Всеєдність як онтологія та логіка свободи / В. С. Возняк // Грані. Науково-теоретичний і громадсько-політичний альманах. – 2011. – № 5 (29). – Дніпропетровськ : Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара, 2011. – С. 44–46.
- 26.Возняк В. С. Всеєдність та її ідеальна природа / В. С. Возняк, В. В. Лімонченко // Науковий вісник Чернівецького університету: Збірник наук. праць. Вип. 621-622. Філософія. – Чернівці: Чернівецький нац. ун-т, 2012. – С. 76-80.

27. Возняк В. С. К вопросу о высшей форме развития вообще / В. С. Возняк // Актуальные проблемы развития мировой философии: Мат-лы II Междунар. науч.-теорет. конф. (14-16 февраля 2013 г., Астана, Казахстан) в 2-х тт.- Т. 1. Астана : изд-во ЕНУ им. Л. Н. Гумилева, 2013. – С. 95-99.
28. Возняк В. С. Всеединство как методологический принцип / В. С. Возняк, В. В. Лимонченко // Генезис и пути развития русской и украинской философской мысли [Текст] = Генезис і шляхи розвитку російської та української філософської думки: монографія / [Аляев Г. Е., Возняк В. С., Громов М. Н. и др. Под общ. ред. Г. Е. Аляева, Н. А. Куценко, Т. Д. Суходуб]. – Полтава: ООО «АСМИ», 2013. – С. 30-58.
29. Возняк В. С. Развитие человеческой субъективности: философско-педагогическое измерение / В. С. Возняк, В. А. Хазин // Вестник философии и социологии Курского государственного университета. – 2014. – № 1 – С. 43-51.
30. Возняк В. С. Людяність як необхідна категорія нового педагогічного мислення / В. С. Возняк, Т. М. Заяц // Проблеми гуманітарних наук: Збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія “Філософія” / Ред. кол. Н.Скотна (головний редактор), О.Ткаченко (редактор розділу), та ін. – Дрогобич : Видавничий відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2015. – Випуск тридцять п’ятий. – С. 4–12.
31. Возняк В. С. Соборность как онтологическое основание творчества / В. С. Возняк // Творчество как национальна стихия: опыт России и Украины : сборник статей / под ред. Г.Е. Аляева, О.Д.Маслобоевой. – СПб. : Изд-во СПбГЭУ, 2015. – С. 47-54.
32. Возняк В. С. Диалектика как способ мышления метафизической реальности / В. С. Возняк // «Метафізичний дискурс у філософії: історія і сучасність» (Тези Міжнародної наукової конференції «XXIX-ті Читання, присвячені пам’яті засновника Львівсько-Варшавської філософської школи Казимира Твардовського», 10-11 лютого 2017 року) / Відп. ред.. В.Л. Петрушенко. – Львів: Ліга-Прес, 2017 – С. 21-26.
33. Возняк В. С. Диалектика духовной реальности. Философско-методологические исследования и воспоминания: Монография / В. С. Возняк, Н. В. Гусева [авт. предисл. Н.В. Гусева, авт. Ч. 1 В.С. Возняк, авт. Ч. 2, Ч. 3, Ч. 4, заключ. Н.В. Гусева] / Под общ. ред. Н.В. Гусевой. – Усть-Каменогорск: Казахско-Американский Свободный Университет, 2016. – 378 с.
34. Возняк В. С. Значение различения рассудка и разума в образовательном процессе / В. С. Возняк // Вестник Казахстанско-Американского Свободного Университета. Научный журнал. 1 выпуск: педагогика и психология. – Усть-Каменогорск, 2017. – С. 34-42.

- 35.Возняк В. С. Особенности диалектического понимания категории «развитие» / В. С. Возняк // Людинознавчі студії : збірник наукових праць Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія «Філософія» Ї ред кол О. Ткаченко (головний редактор) та ін. – Дрогобич : Ред.-вид відділ ДДПУ імені Івана Франка, 2017. – Випуск 34. – С. 32-43.
- 36.Возняк В. С. О месте нравственного и эстетического в образовательном процессе / В. С. Возняк, Т. М. Заяц // Вестник Казахстанско-Американского Свободного Университета. Научный журнал. – 2018. – 1 выпуск: педагогика и психология. – Усть-Каменогорск, 2018. – С. 21-28.
- 37.Возняк В.С. Філософсько-образовательное измерение категории «развитие» / В.С. Возняк // Треті академічні читання пам'яті професора Г.І. Волинки: «Філософія, наука і освіта». Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, 17-18 травня 2019 року. – Київ: ТОВ «ВАДЕКС», 2019. – С. 7-10.
- 38.Возняк В. С. Вразумление как необходимый концепт философско-образовательного дискурса / В. С. Возняк // Науковий вісник Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Серія Філософські науки. – 2019. – № 12 (396). – С. 39-43.
- 39.Гегель Г.В.Ф. Феноменология Духа / Г.В.Ф. Гегель. – М. : Наука, 2000.
- 40.Гусева Н. В. Культура, цивилизация, образование / Н. В. Гусева. – М : Экспертинформ, 1992.
- 41.Гусева Н. В. Личность: закономерности формирования / Н. В. Гусева. – Алма-Ата : «Знание» Каз.ССР, 1988.
- 42.Гусева Н. В. Три философских очерка об образовании / Н. В. Гусева. – М. : МГУ, 1992.
- 43.Зинченко В. П. Аффект и интеллект в образовании / В. П. Зинченко. – М. : Тривола, 1995.
- 44.Зинченко В. П. Проблематика мышления в развивающем обучении / В. П. Зинченко // Развивающее образование. Том 1. Диалог с В.В.Давидовим. – М. : АПК и ПРО, 2002. – С. 46-102.
- 45.Зинченко В. П. Размышления о душе и ее воспитании / В. П. Зинченко // Вопросы философии. – 2002. – № 2.
- 46.Ильенков Э.В. Деятельность и знание // Ильенков Э.В. Философия и культура. – М. : Политиздат, 1991. – С. 381-387.
- 47.Ильенков Э.В. Учитесь мыслить смолоду. – М. : Знание, 1977.
- 48.Ильенков Э.В. Что же такое личность? // Ильенков Э.В. Философия и культура. – М. : Политиздат, 1991. – С. 387-414.
- 49.Ильенков Э.В. Школа должна учить мислить. – М. : Изд-во МПСИ; Воронеж : НПО «МОДЭК», 2002.
- 50.Карлов Н. В. О фундаментальном и прикладном в науке об образовании, или «Не возводи свой дом на песке» / Н. В. Карлов // Вопросы философии. – 1995. – № 11.

- 51.Култаєва М. Логіка педагогічного мислення та його алогізм / М. Култаєва // Філософсько-антропологічні студії 2000. Європейський вектор та основні цінності української гуманістики. Істина. Правда. Життя. – К., 2000. – С. 330-339,
- 52.Лекторский В. А. О философеком взгляде на образование / В. А. Лекторский // Вопросы философии. –1992. –№ 12.
- 53.Лобастов Г .В. Философско-педагогические этюды / Г. В. Лобастов. – М. : Микрон-принт, 2003.
- 54.Михайлов Ф. Т. Культурология как основание общего человековедения / Ф. Т. Михайлов // Избранное. – М. : Индрик, 2001. – С. 257-390.
- 55.Михайлов Ф. Т. Перспективы гуманитаризации образования / Ф. Т. Михайлов // Избранное. – М. : Индрик, 2001. – С. 403-451.
- 56.Михайлов Ф. Т. Содержание образования и его идеальные формы / Ф. Т. Михайлов // Избранное. – М. : Индрик, 2001. – С. 513-527.
- 57.Михайлов Ф. Т. Фантазия – главная сила души человека / Ф. Т. Михайлов // Э.В. Ильенков. Личность и творчество. – М.: Языки русской культуры, 1999. – С. 28-73.
- 58.Михайлов Ф. Т. Философия образования: ее возможности и перспективы / Ф. Т. Михайлов // Избранное. – М. : Индрик, 2001. – С. 452-512.
- 59.Образование в конце XX века (материалы круглого стола) // Вопросы философии. – 1992. – № 9.
- 60.Педагогика сотрудничества (отчет о встрече педагогов-экспериментаторов) // Учительская газета, 10 октября 1986 года.
- 61.Скотний В. Г. Філософія освіти: екзистенція ірраціонального в раціональному / В. Г. Скотний. – Дрогобич : Вимір, 2004. – 348 с.
- 62.Философско-психологические проблемы развития образования / ред. В.В.Давыдов. – М. : Педагогика, 1981.